

Дробязко А.О.,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
третього курсу спеціальності 081 Право,
науковий керівник: ст.в. **Томіліна Ю.Є.**,
Херсонський державний університет

ПРАВОВИЙ АСПЕКТ РЕФОРМУВАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОЦЕДУР У СФЕРІ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

На сьогоднішній день абсолютна більшість держав у світі визнали та закріпили у своїх конституціях принцип гуманізму. Це означає, що людина, її права та законні інтереси розглядаються як найвища соціальна цінність і завдання кожної держави – захищати їх, сприяти їх реалізації та робити все можливе для задоволення потреб своїх громадян. Однією з таких потреб, роль якої невпинно зростає, є потреба у отриманні від держави ряду послуг публічного характеру, що виступають як гарантія дотримання режиму законності у країні.

Незважаючи на наявність досить розгорнутого законодавчого визначення, наведеного у Законі України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг», у науковій літературі відсутня одностайність щодо розуміння сутності публічної послуги. Найбільшої уваги серед цих підходів заслуговує визначення, надане дослідником С.Я. Шийовичем, який пропонує таке розуміння публічної послуги:

«Публічна послуга може розглядатися як правовідносини між державою чи іншими структурами під її опікою, і фізичними чи юридичними особами».
[1]

Отже, публічні послуги – це такі правовідносини між фізичною чи юридичною особою та органом публічної влади, за яких останній здійснює за зверненням та на користь першої юридично значущі дії, що тягнуть за собою виникнення, зміну або припинення її прав та обов'язків.

Якщо домовитися розглядати публічну послугу як певні правовідносини, одразу виникає цілком логічне питання – чим регулюються такі

правовідносини? З цією метою адміністративне право застосовує до них певні адміністративні процедури, кожна з яких являє собою певний структурований, нормативно закріплений порядок дій органу публічної адміністрації.

В Україні з 1998 року проводиться адміністративна реформа за трьома основними напрямками, що висвітлено у розділах Концепції адміністративної реформи в Україні: «Система органів виконавчої влади» (Розділ II), «Організація державної служби» (Розділ III), «Територіальний устрій та система місцевого самоврядування» (Розділ IV). [2]

На сучасному етапі, що почався у 2014 році, реформа показує як позитивні, так і негативні проміжні результати. Так, було проведено велику роботу з оптимізації роботи ЦНАП (Центрів з надання адміністративних послуг), підвищено загальну якість надання публічних послуг, зменшено кількість корупційних проявів у діяльності публічної адміністрації, а також удосконалено систему електронних публічних послуг, що дозволило збільшити частку громадян, що звернулися та отримали такі послуги у режимі он-лайн. Усі проведені заходи підвищили загальний рівень довіри громадян до державних органів та обізнаності про їх діяльність, і, як наслідок, збільшили відсоток тих, хто обирає повністю законний шлях задоволення своїх потреб у такого роду послугах.

Проте, вистачає і негативних проявів. Це і загалом незадовільні темпи реформування, адже ситуація вимагає більш оперативних дій, і відставання місцевого рівня від «центру», і відсутність міцної законодавчої основи для реформи. Також виділяється низький рівень компетентності посадових та службових осіб, відсутність реального механізму відповідальності за некомпетентність, проблеми зловживань «на місцях», контролю за їх діяльністю тощо. [3]

Для подолання названих явищ пропонуються наступні заходи:

- Проведення детальної ревізії та систематизації законодавства з метою його оновлення, звільнення від застарілих норм та

об'єднання чинних у межах єдиних кодифікованих актів за предметом регулювання. [4]

- Розвиток інститутів громадянського суспільства (зокрема, виборності, відповідальності, громадського контролю, компетентності та кваліфікованості держслужбовців та ін.) та впровадження договірних засад ринкової економіки в публічне управління [5]
- Впровадження нових технологій для оптимізації роботи електронних реєстрів та баз даних (зокрема, інноваційних пошукових систем на базі нейронних мереж) з метою перетворення отримання публічної послуги на більш простий та швидкий процес.

Таким чином, адміністративна процедура у сфері надання публічних послуг – це структурований, нормативно закріплений порядок дій органу публічної адміністрації, спрямованих на виникнення, зміну або припинення певних прав та обов'язків у особи, яка звернулася до нього в установленій законом формі, або на набуття нею певних матеріальних чи нематеріальних благ, та здійснюваних у формі прийняття за її зверненням та на її користь адміністративних актів індивідуального характеру. Аналіз сучасного етапу адміністративної реформи виявив низку проблем, для успішного вирішення яких потрібні, зокрема, проведення систематизації чинного адміністративного законодавства, а також принципове оновлення основ регулювання системи публічного управління. Діяльність публічної адміністрації необхідно побудувати на договірних засадах, а при виконанні покладених на неї обов'язків мають використовуватися сучасні інформаційні технології, щоб забезпечити максимальну ефективність послуг, що надаються, та зробити процес їх отримання найбільш зручним для громадян.

Список використаних джерел

1. Шийович С. Я. Публічні послуги: теоретико-правові аспекти. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. №1. С. 431-435.
2. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України; Концепція від 22.07.1998 р. № 810/98. Редакція від 28.05.2006, підстава - 340/2006. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text>.
3. Мартищенко С. Л. Проблемні питання здійснення адміністративно-територіальної реформи децентралізації влади в Україні. Часопис Київського університету права. 2023. № 1. С. 64-67.
4. Н.О. Армаш, Ю.В. Борисова, К.В. Бортняк та ін. Адміністративно-правова реформа в Україні / за заг. ред. С. В. Петкова – Київ: КНТ, 2022 – 180 с.
5. Грабар Н. С. Сучасні практики протидії бюрократизму в Західній Європі. Вісник Національного технічного університету «ХПІ», серія «Актуальні проблеми розвитку українського суспільства». 2023. № 1.